

ד' בכסלו תשפ"ב  
8 בנובמבר 2021

## פרוטוקול משיבת וועדת החינוך

מיום ב' 08 בנובמבר 2021

<p>מ"מ וסגנית ראש העירייה, יו"ר הוועדה סגן ראש העירייה, חבר הוועדה</p>	<p>איה פרישקולניק עופר לוי</p>	<p><b><u>נוכחים:</u></b></p>
<p>סגנית ראש העירייה, חברת הוועדה חברת מועצה, חברת הוועדה חברת מועצה, חברת הוועדה חבר מועצה, חבר הוועדה חברת מועצה, חברת הוועדה נציגת בתי ספר היסודיים, חברת הוועדה נציג בתי הספר העל יסודיים, חבר הוועדה יו"ר ועד ההורים העירוני</p>	<p>עופרה בל מאיה כץ דנה אורן איתי צור פזית בכר חגית איפרגן עופר אילות עומר זיו</p>	<p><b><u>חסרו:</u></b></p>
<p>ראש אגף החינוך סגנית ראש האגף, מנהלת המח' לבתי הספר היסודיים מנהלת המח' לבתי הספר העל יסודיים מנהלת המח' לחינוך מיוחד עוזר אישי למ"מ וסגן ראש העירייה נציגת ועד ההורים העירוני מנהלת המח' לגיל הרך מנהלת בית ספר ברנדייס מועצת תלמידים מנהלת מדור לחינוך בלתי פורמאלי</p>	<p>ד"ר יעקב נחום יעל יוסף  חגית אבירם אורנה בירון איילי קגנוביץ הדר לוסטיג נאוה שחם מור תירוש ליאם קוטק ליטל ברדא</p>	<p><b><u>מוזמנים:</u></b></p>

### על סדר היום:

#### **השפעת הסגרים כתהליך פוסט קורונה בקרב ילדים והורים.**

איה פרישקולניק: בישיבה זו נתמקד בנושא האלימות בבתי הספר והגנים. אנו מרגישים שיש תופעות של פוסט קורונה בקרב הילדים, אשר פורקים כל עול ולחץ בכותלי בתי הספר. משהו קרה בכל הנושא אחרי תקופת משבר הקורונה ואין מספיק שיתוף פעולה וסובלנות מצד ההורים. מובן שכל הורה שנוגעים בילד שלו זה כמו לגעת בנפשו וברוחו אך מצד שני המערכת מנוהלת על ידי משרד החינוך והוא זה שמחליט אם הילד יוצא מבית ספר למסגרת אחרת וצריך גם הסכמת הורים להעברה. לא עיריית הרצליה היא זו שמחליטה וזה יוצר המון תסכול מצד ההורים. כמו כן, להעביר את הילד ה"בעייתי" זה לא הפתרון, מה שנדרש זה תהליך בית ספרי עמוק שמלווה על ידי צוותי מקצוע ומוצא את הדרכים לטפל בבעיה ולא "לגלגל" אותה הלאה. אנו מודעים וקשובים לכל הבעיות ועושים את המקסימום כדי לפתור



אותם. בשיבה זו רצינו לשתף אתכם בכל מה שקורה בעיר ולחשוב על הדרכים לשיפור המצב.

ד"ר יעקב נחום: הצוותים החינוכיים מדווחים שהתלמידים מתקשים להקשיב במשך זמן ולעבור משיעור לשיעור וזאת לצד התרופפות דרמטית במשמעת. אנשי חינוך, פסיכולוגים ויועצים חינוכיים צפו את התופעה מבעוד מועד וסברו כי ייתכן שילדים יחזרו לבית ספר עם מצבור של חוויות רגשיות אחרי תקופת החירום וכן עם חשיפה לתכנים לא מתאימים. מצב זה בא לידי ביטוי באלימות, התפרצויות זעם וחוסר יכולת לווסת ולנהל סיטואציות חברתיות מורכבות.

דיברנו על זה בעבר כאשר הבאנו בפניכם סקירה על המצב הרגשי והנפשי של המורים, הגננות והילדים בעקבות משבר הקורונה. צפינו את הקשיים וידענו שתגיע הפוסט קורונה. הפוסט קורונה באה לידי ביטוי באירועים קשים מאוד של ילדים שמאבדים שליטה, תופעות קשות שלא הכרנו לפני כן ולצד זה יש גם את הקושי של התנהלות ההורים.

הדר לוסטיג: זה שילוב של מורים, הורים וילדים וכולם נמצאים באותו סיר לחץ. הילדים נמצאים תחת לחץ של לימודים, של השלמת פערים ושל בעיות מהבית לאחר תקופת הקורונה. גם ההורים על הגבול וגם המורים נמצאים בחשש ולחץ מהקורונה במהלך השיעורים.

יעל חקון יוסף: במסרים שלנו אנו רוצים שהמנהלים שלנו יהיו פרואקטיביים ולא ריאקטיביים. אנו לא רוצים לחכות שיהיה אירוע, ואז לטפל בבעיה, אלא לייצר כמה שיותר פעולות מקדימות אשר יקטינו את הסיכוי לכך שהאירוע בכלל יתרחש. הילדים הגיעו אחרי שנה וחצי שיצאו לגמרי מלמידה ופתאום חוזרים לבית ספר ללמוד ביחד באותה כיתה, כל ילד נושא אתו מטען מאוד גדול מתקופת השהייה בבית.

ד"ר יעקב נחום: אני רוצה להקריא לכם עוד דוגמה, של מנהלת חט"ב ממרכז הארץ, שתראו שהתופעה היא תופעה ארצית ומערכת החינוך לא יודעת להתמודד איתה. זה פוסט טראומה. אנו נאנקים לא רק תחת בעיות האלימות אלה גם תחת המחסור בכוח אדם, שזו מצוקה לא פשוטה. "מנהלת חט"ב במרכז הארץ הבהירה כי בנוסף למחסור הקשה במיומנויות חברתיות תלמידים חזרו עם פערים לימודיים גדולים וקשיים במיומנויות למידה. רבים חזרו ללא כללי התנהגות ראויים ועם קושי בנייהול קשרי חברה והעדפה מובהקת ליחידניות ולעבודה מול מחשב או טלפון נייד."



מה שחשוב להדגיש כרגע זה שיש לנו בעיה קשה מאוד גם עם הורים. הם לא מסייעים, ואף מקשים לפתור את הבעיות. גם הם הפכו לאלימים וחסרי סבלנות, ולא דוחים סיפוקים. אנו רואים זאת החל מהגנים ועד לתיכונים. וצריך להבין שדרך העבודה שלהם היא הדרך התקשורתית. הם נמצאים היום בשלב של לקצר תהליכים, מאיימים, פונים ישר לתקשורת, מצלמים סרטונים, שולחים מכתבים מעורכי דין, צועקים על מנהלים. תופעת האלימות בבתי הספר מחמירה גם כי אנו מרגישים שההורים הם לא שותפים שלנו. אתם צריכים להבין שכמעט רוב הזמן שלנו אנו נמצאים בישיבות ובוועדות מול הורים מנהלים ותלמידים כדי לראות איך אנחנו פותרים את הסוגיות האלו בצורה הכי מעמיקה שאפשר. אך צריך לזכור כי לרוב ההורים היום לא מוכנים לתהליכי עומק אמתיים אלא רוצים פתרון מידי וקל.

הדר לוסטיג: אני חושבת שאם הורים יתקלו כל פעם באותה תגובה- שאלו החוקים שלנו, אתה מוזמן לקחת את הילד שלך- אין ספק שהם יהיו מתוסכלים.

איה פרישקולניק: חייבים את שיתוף הפעולה של ההורים. לחינוך הילדים שלנו יש שלושה שותפים- מערכת החינוך, ההורים והילדים.

ד"ר יעקב נחום: על כל הקשיים שכבר העליתי יש גם את התיקון לחוק החינוך המיוחד. התיקון מאפשר להורים לבחור את המסגרות של הילדים שלהם. אם עד היום כשילד עבר ועדת אבחון וזכאות-הוחלט שהוא הולך לכיתה חינוך מיוחד, היום הורה יכול להכניס אותו לכיתה רגילה מידה וירצה. זה גרם לכך שילדים שצריכים להיות במסגרות של חינוך מיוחד, אשר יודעות לתת להם את המעטפת והכלים הנדרשים, נמצאים בכיתות רגילות. כל זה גם עם המחסור החמור בסייעות ולצוותי החינוך לא ניתנו כלים והכשרות מתאימים. על הרקע הזה נוצרים אירועים שאי אפשר לפטור אותם.

בשלב הראשון צריך לטפל בחוק הנורא הזה. במפגש עם שרת החינוך העלנו את הנושא והוא נמצא כבר בטיפול והכוונה היא מתכוונת להוציא תיקון לתיקון החוק. בנוסף לזה הילדים כל הילדים, שרובם היו פעם נורמטיביים לחלוטין, עברו תהליך קשה מאוד. רובם הגיעו לבית ספר ללא מיומנויות חברתיות ובמצב פוסט טראומטי. התופעה הזו של ילדים שיוצאים משליטה, ולא יכולים לשבת בשיעור לאורך זמן או ילדים שמגיבים בצורה קיצונית, הביאה את המערכת למצב שבתוכה התחילה להתחולל אלימות קשה. האלימות מופנית גם כלפי המורים, גם כלפי הגננות, וגם בין



הילדים. אלה הבעיות, ככה אנו רואים את התמונה. זה קורה גם בתנועות הנוער וגם בחוגים. מדובר בתופעה רוחבית אשר נוגעת לכל המקומות שבהם נמצאים הילדים.

יעל חקון יוסף: חוץ מנושא הילדים, ומה קרה בעולם הפנימי שלהם, אני שוב רוצה להדגיש גם את סיפור ההורים שנמצאים בחוסר סבלנות. הם לא מוכנים להכיל את האירועים שקורים ויש את המערכת ששם יש חוסר גדול מאוד במורים ובסייעות. גם תחלופת הצוותים מאוד גדולה.

בנוסף קלטנו לא מעט ילדים חדשים בעיר, שאנו לא מכירים את הרקע שלהם וחלקם הגיעו עם בעיות מורכבות. יש הרבה מה לעשות ודברים רבים כבר נעשים במערכת. אנו מגיעים לבתי הספר עם הפיקוח כדי לשמוע על תהליכים שנעשים. בתי הספר מאוד עסוקים בתהליך של שליטה על הדבר הזה. אנו רוצים לייצר כמה שיותר מסגרות כדי למנוע את האירועים האלה לפני שהם בכלל מתרחשים, יוצרים המון מעגלים קטנים שהיועצות מובילות כדי לייצר שיח חברתי ורגשי. יש אינסוף תוכניות, שגם מיושמות בבתי הספר, אך הסיפור הוא לבדוק איך שומרים באופן הדוק ומעקב אחרי האירועים. כמו כן התוכניות הרבות מכוונות להשפעה של הטווח הארוך ולא למענה מידי.

הדר לוסטיג: ההרגשה היא שיש חוסר שיח בין ההורים לבית הספר.

יעל חקון יוסף: להורים יש סוג של "פנטזיה" שכל ילד שאלים יוציאו אותו מבית הספר. אין לנו סמכות להעביר ילד בלי אישורם של ההורים. אנו מעדיפים לעשות עם הילד תהליך עמוק, לטפל בשורש הבעיה ולעזור לו להתגבר על הבעיות ולהשתלב חברתית. בכל התהליך אנו נעזרים בשירות הפסיכולוגי ומטפלים בו.

ליאם קוטק: היה מקרה בתיכון חדש בשכבת יא' שהתלמידים הרגישו שהוא לא טופל נכון. התלמידים ראו את המקרה שונה ממה שראה אותו בית הספר. מקרי האלימות מגיעים בלחץ והאירוע נבע מלחץ. ההרגשה היא שאין מענה רגשי לתלמידים. היועצת לא זמינה והילדים לא מכירים את המורים. אנחנו חזרנו מתקופה ארוכה שבה לא היינו בבית הספר ולא הספקנו לפתח יחסי אמון עם המורים החדשים.

ד"ר יעקב נחום: עד כמה עמוק הנושא שהתלמידים לא מכירים את המורים? האם עברתם גיבוש?



ליאם קוטק: היה מפגש אחד, קצר ומצומצם, אך לא עזר. אציין גם שיש הרבה מקרי אלימות גם בצופים.

ליטל ברדא: מקרי האלימות מגיעים גם לצופים ולפעילויות קיץ מחוץ לבתי הספר. זה יכול לקרות אפילו ממקרה פעוט של חלוקת הספסלים בין שבטי הצופים.

איה פרישקולניק: ליאם מציגה תופעות שלא היו קורות בעבר.

מור תירוש: הרבה נאמר סביב השולחן. האלימות מתחילה בראש ובראשונה בחוסר תקשורת. הילדים חזרו בלי קישורים חברתיים בסיסיים, לא יודעים איך לתקשר ואיך לפתור סוגיות שעולות בסיטואציות הכי פשוטות. היום עצרתי משחק אלים שהתחיל ממשחק תופסת. צריך לתווך סיטואציות.

נאוה שחם: יש סוג של מעגל קסם בין אלימות לבין מחסור וקושי בכוח אדם. השנה הגיעו הרבה ילדים לא גמולים לגני הטרם טרום. זה מהווה קושי גדול לצוותים, לחלקם בנוסף יש קשיים רגשיים. הגננות נמצאות במצוקה וההורים חסרי סבלנות כלפי הצוותים.

אורנה ברון: בחינוך המיוחד יש קושי בכוח אדם, אין גננות מורים ופסיכולוגים. אי אפשר לפתוח מסגרות ללא כוח אדם והצוותים הקיימים קורסים. צריך לזכור כי הם עבדו במשך כל תקופת הקורונה. צריך למצוא לזה פתרון.

ד"ר יעקב נחום: לסיכום, כל אחד השמיע את הדברים כפי שהוא רואה אותם. יש הרבה תכניות אך הן לא מספיקות לטראומה שישנה. עכשיו צריך לחשוב על משהו מידי, הכרוך בתקציב. תוכנית עירונית רחבת היקף. לקיים מפגשים בשולחנות עגולים עם הורים, מורים, תלמידים, פסיכולוגים ולדבר על הסוגיה הזו. צריך לדבר על קוד אתי מסוים ועל מיומנויות חברתיות. צריך לבנות תוכנית פעולה ברמה קהילתית. אנחנו נדבר עם כל הגורמים המעורבים, נציגי ההורים, הילדים, אגף החינוך ונציגי החינוך הבלתי פורמלי ונציג בישיבה הבאה קווי מתאר לתוכנית פועלה.

בכבוד רב,

איה פרישקולניק

מ"מ וסגנית ראש העיר

יו"ר ועדת חינוך

כתבה אופל שיינהורן

